

Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande om Delbetänkande Förenklade förutsättningar för ett hållbart vattenbruk (SOU 2023:74)

Er beteckning: LI2023/03857

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Skåne län har fått möjlighet att yttra sig över Delbetänkande Förenklade förutsättningar för ett hållbart vattenbruk (SOU 2023:74)

Länsstyrelsen anser att förslagen i SOU:n överlag är väl avvägda och grundligt motiverade. Länsstyrelsen ser positivt på att det sker vissa lättnader och förtydliganden som förenklar för vattenbrukare men även för berörda prövningsinstanser.

Länsstyrelsen vill lyfta fram att vi ställer oss bakom det bilagda särskilda yttrande som experten Andreas Pettersson vid Länsstyrelsen Gotland har skrivit gällande, i huvudsak, vilken instans som ska tillståndspröva odlingstillstånd.

Länsstyrelsen har dock några synpunkter på vissa delar av SOU:n som framgår nedan.

Särskilda synpunkter

Författningsförslag avsnitt:

1.3 Förslag till lag om ändring i miljöbalken (1998:808) **11 §** - *Tillstånd enligt detta kapitel behövs inte för...*

Länsstyrelsen tolkar nuvarande lagstiftning som att undantaget gäller utförande av anläggning i ett vattenområde. I det fall 11 § även omfattar

undantag från uttag av vatten anser länsstyrelsen att ändringen bör samordnas med förändringen som föreslås i promemorian Ytterligare steg för att förbättra genomförandet av MKB-direktivet, KN2023/04664. Där föreslås att undantag för tillståndsplikt avseende uttag för jordbruksfastighet begränsas till vissa nivåer. Nivåerna bör då även gälla vattenbruk eftersom dessa, beroende på omfattning av verksamheten, kan komma kräva stora uttag av vatten.

Författningsförslag avsnitt:

1.7 Förslag till förordning om ändring i miljöbedömningsförordningen (2017:966) 6 § - En verksamhet eller åtgärd ska antas medföra en betydande miljöpåverkan osv.

Länsstyrelsen anser att en verksamhet för vattenbruk som innebär att exempelvis fisk odlas i öppen kontakt med omgivande vatten, även kallad kassodling, fortsatt ska antas innebära en betydande miljöpåverkan. Dessa verksamheter riskerar att ha en stor påverkan på sin omgivning och vid en prövning enligt 9 kap miljöbalken är det därför viktigt att kunna utreda bästa lokalisering genom en specifik miljöbedömning.

Länsstyrelsen anser vidare att vattenbruk över en viss omfattning fortsatt också ska antas innebära en betydande miljöpåverkan. Gränsen kan avgöras genom mängd foderförbrukning eller annan lämplig enhet. Även modern odling i så kallade RAS-system riskerar vid en större omfattning att påverka miljön på ett sådant sätt att det är lämpligt att utreda bästa lokalisering genom en specifik miljöbedömning. Påverkan skulle exempelvis kunna vara kylanläggningar med ammoniak, transportfrågor utsläpp av vatten och slam.

Särskilt yttrande, sid 751

Som framgår av sammanfattningen så ställer sig länsstyrelsen bakom det bilagda särskilda yttrande som experten Andreas Pettersson vid Länsstyrelsen Gotland har skrivit. Länsstyrelsen delar de farhågor som lyfts fram att exempelvis allt vattenbruk blir minst anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet, dvs att de mindre vattenbruken kan komma att prövas av kommuner där fiskkompetens ofta är väldigt bristfällig eller helt saknas.

Det finns även juridiska begränsningar som gör att länsstyrelsen ofta inte kan yttra sig eftersom de är överprövande instans.

Skulle prövningen av odlingstillstånden läggas över på kommunerna är det av största vikt att nuvarande fiskelagstiftnings förordningar och föreskrifter, kopplade till odlingstillståndet, överförs till nya förordningar och föreskrifter inom miljölagstiftningen. Annars finns risk att det kan ske allvarlig påverkan på vilda fiskbestånd i omgivande vatten.

Länsstyrelsen noterar även att Havs- och vattenmyndigheten föreslår få i uppdrag att se över gränserna för när viss vattenbruksverksamhet ska vara tillstånds- och anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet. Länsstyrelsen välkomnar detta eftersom vi ser att det kan finnas goda möjligheter till förenkling kopplat till prövningen avseende landbaserade RAS-odlingar jämfört med exempelvis öppna kassodlingar. Givetvis bör en sådan framtida förenkling av prövning ske utan att äventyra i övrigt ställda miljökrav, som tex uppnåendet av miljö kvalitetsnormer.

Allmänna synpunkter

Av vad länsstyrelsen kan tolka av SOUn så är frågan kring bästa möjliga teknik (BMT) inte helt fastställd i domstol vad gäller system med öppna kassar. Länsstyrelsen Skåne förespråkar landbaserade anläggningar med recirkulerande akvatiska system (RAS). Utifrån perspektivet näringsämnesläckage bedöms öppna kassar enbart vara möjliga i de delar av landet där det inte hotar uppnåendet av miljö kvalitetsnormerna. I Skåne saknas sådana platser varför länsstyrelsen därför förespråkar RAS-anläggningar.

Gällande öppna kassar-system anser länsstyrelsen att de också utgör stor risk för spridning av smittor och individer. Även här förespråkar Länsstyrelsen Skåne RAS-odlingar framför ett öppna kassar-system.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med länsfiskekonsulent Linus Larliander som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Olof Liungman, chef för avdelningen natur och vatten, Johan Wagnström, enhetschef för Fiske- och restaureringsenheten, Magnus Eckeskog, enhetschef för Vattenstrategiska enheten, samt Annika Hansson, miljöhandläggare på Miljöprövningsenheten, medverkat utan att ha deltagit i ärendets slutliga ställningstagande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.